

Hrvatski blaženik - simbol vjerske i nacionalne pobjede

Snimio: Bernard Čović

»Zahvaljujući svojoj čvrstoj kršćanskoj savjesti, znao se oduprijeti svakomu totalitarizmu te je u vrijeme nacističke i fašističke diktature postao braniteljem Židova, pravoslavnih i svih proganjениh, a potom, u doba komunizma, 'odvjetnik' svojih vjernika, napose mnogih proganjениh i ubijenih svećenika.«

Tomislav Vuković

Katolička Crkva u Hrvatskoj, ali i hrvatski narod - slobodno to možemo reći - obilježeni su životom i smrću blaženoga Alojzija Stepinca. Crkva čuva spomen njegove svetosti, a u memoriju hrvatskoga narodnoga bića duboko se utisnulo i trajno živi ime: Alojzije Stepinac. Vidljivi svjedoci toga su i dnevni posjetitelji zagrebačke katedrale i neprekinuta povorka onih koji se u tisini i molitvi zaustavljaju na grobu blaženoga Alojzija, među kojima se ističu mladi posjetitelji. Alojzije Stepinac u teškim je vremenima nosio križ hrvatske nacije te je postao simbolom hrvatskoga identiteta. Blaženi Alojzije, kako je to u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. naglasio sveti Ivan Pavao II., neka

je vrsta kompasa pomoću kojega se orijentira hrvatski narod. Za hrvatskoga katoličkoga vjernika Stepinac je postao polazište od kojega se uvijek iznova započinje, na njemu se nadahnjuje, učvršćuje i orijentira, da bi nam se otvorili obzori budućnosti...

Stepinčevu čovjekoljublje ovako je opisao papa Benedikt XVI. za svoga pohoda Hrvatskoj: 'Zahvaljujući svojoj čvrstoj kršćanskoj savjesti, znao se oduprijeti svakomu totalitarizmu te je u vrijeme nacističke i fašističke diktature postao braniteljem Židova, pravoslavnih i svih proganjениh, a potom, u doba komunizma, 'odvjetnik' svojih vjernika, napose mnogih proganjениh i ubijenih svećenika. Da, postao je 'branitelj' Boga na ovoj zemlji jer je postojano branio istinu i pravo čovjeka da živi s Bogom' - ista-

knuo je u pozdravnom govoru nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić u srijedu 4. studenoga na otvorenju akademskoga razgovora (»colloquium academicum«) »Blaženi Alojzije Stepinac - katolički uzor čovjekoljublja« u kongresnoj dvorani Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Znanstvenom skupu održanom u organizaciji Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nazočili su apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, šestorica hrvatskih (nad)biskupa, rektor Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta, predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica s provincialima muških i provincijalkama ženskih redovničkih zajednica, izaslanik hrvatske Predsjednice, predstavnici

ci Hrvatskoga sabora, političkih stranaka, diplomatskoga zbora u RH i drugih vjerskih zajednica, među kojima Srpske pravoslavne Crkve i Židovske općine Zagreb, dekan i predstavnici više zagrebačkih fakulteta, brojni ugledniči iz znanstvenoga, kulturnoga i medijskoga života, profesori i brojni studenti KBF-a, kao i velik broj redovnica, bogoslova i vjernika laika, poštovatelja hrvatskoga blaženika Stepinca.

Stepinac jedan od najznamenitijih Hrvata!

U akademskom razgovoru od osam predstavnika najpoznatijih hrvatskih znanstveno-kulturnih ustanova prvi je nastupio predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik dr. Zvonko Kusić. Spomenuo je da je nakon velikana hrvatske povijesti, biskupa Josipa Jurja Strossmayera, koji je pozicionirao Hrvatsku u europski kulturni krug, došao drugi hrvatski velikan, nadbiskup Alojzije Stepinac, čiji je značaj također prešao granice Hrvatske.

NASTAVAK NA STR. 3

▼ Akademski razgovor o temi »Stepinac - katolički uzor čovjekoljublja«

NASTAVAK SA STR. 1

U teškim vremenima za hrvatski narod susreo se s četiri totalitarna režima: za studija u Rimu od g. 1924. s talijanskim fašizmom, povratkom u domovinu g. 1931. s jugoslavenskom kraljevskom diktaturom, g. 1941. s ustaškom Nezavisnom Državom Hrvatskom te g. 1945. s komunističkom Jugoslavijom. U svim tim povijesnim razdobljima zbog nepokolebljive obrane prava svakoga pojedinca i naroda uvijek je bio u sukobu s postojećim režimom.

Akademik Kusić istaknuo je Stepinčevu pomaganje proganjennim Židovima još prije početka Drugoga svjetskoga rata. »Iako je u početku pozdravio uspostavu NDH kao hrvatske države, zauzeo je kritičan stav prema ustaškom režimu, i to javno, vrlo jasno i glasno, te je spasio mnoge proganjene Židove, Srbe i komuniste. U našem dijelu Europe, ali i u cijeloj okupiranoj Europi nije bilo čovjeka takve čvrstine koji bi se usudio to činiti, zbog čega mu je život bio ugrožen, a ustaške vlasti su tražile njegovu smjenu. Dolaskom militantnoga ateizma 1945. Stepinac ostaje čvrsto na braniku hrvatske Crkve i hrvatskoga naroda. Napadajući Stepinca, komunisti su napadali i Katoličku Crkvu i ideju hrvatske slobode. Vlasti su ga suđenjem na montiranom procesu htjele zastršiti, no on je postao simbol nade i otpora i pozicionirao se kao simbolički voda hrvatskoga naroda... Stepinac je odbio otici u Rim i ostao je uz svoj narod i narod uz njega, a narod je uvijek najviši sud,« rekao je akademik Kusić. On je zaključio svoje izlaganje ocjenom da blaženi Alojzije Stepinac spada među najznamenitije Hrvate.

Na skupu su sudjelovali: dr. Tonči Matulić, akademik Stjepan Damjanović, rektor Damir Boras, akademik Zvonko Kusić, dr. Marica Čunčić, dr. Stipe Botica, Božidar Petrač, dr. Gordan Ravančić i dr. Juraj Batelja

Hrvatski blaženik - simbol vjerske i nacionalne pobjede

Nadbiskup Alojzije Stepinac je svetac!

Rektor zagrebačkoga Sveučilišta dr. Damir Boras govorio je o nadbiskupu Stepincu s motrišta ljubavi prema bližnjemu, »koja je osnova i temelj u međuljudskim odnosima, i koju treba živjeti i svjedočiti«. U teškim povijesnim razdobljima i totalitarnim režimima za to je potrebna i građanska hrabrost. Nadbiskup Stepinac često je svjedočio ljubav prema bližnjemu, jasno promičući moralne principe. »Zbog toga mislim da je on svet!« - završio je rektor Boras.

»Bio sam još dječak kad sam u svom slavonskom selu čuo kako ljudi u pola glasa izgovaraju ime Alojzija Stepinca i lako sam primijetio veliku razliku između onoga što o njemu govore u našim seljačkim kućama i onoga što bismo kadšto čuli u školi ili pročitali u novina-

ma. Ako bismo sve to što se šapta-lo u našim kućama sveli na jednu odrednicu, bila bi to riječ 'svetac', a ono što smo čuli izvan kuće dalo bi se svesti na odrednicu 'zločinac', osobnim doživljajem nadbiskupa Stepinca u djetinjstvu počeće je svoje izlaganje predsjednik Matrice hrvatske akademik Stjepan Damjanović. Povezao je to sa svjedočenjem pravoslavnoga svećenika, kojega je u novije vrijeme čitao, da su u Alojzija Stepinca s nadom upirali svoje oči mnogi pravoslavni vjernici i mnogi pravoslavni svećenici, upitavši se »što se to dogodi s nama da očitu priliku za jačanje naših veza pretvaramo u nove razloge za međusobno udaljavanje?« i »čijoj će djeci te tobožnje pobjede donijeti sreću?« U nastavku je ustvrdio da u nadbiskupovim odlukama nema ozbiljnije pogreške te je uzaludno tražiti neprihvatljivo stajalište u njegovim istupima i zbog toga do-

življava ga »kao velikoga zaštitnika ljudi među onima koji vode crkvene i civilne ustanove na različitim razinama odlučivanja«.

Nije htio biti drukčiji od drugih žrtava

Dr. Marica Čunčić, ravnateljica Staroslavenskoga instituta, na početku je predavanja rekla da je Stepinac »bio žrtva za koju smo svi znali, premda smo više-manje šutjeli«, istaknuvši njegove zasluge za napuštanje komunističkoga jednoumlja u Hrvatskoj. Istaknula je također da je Stepinac bio svjestan da nije jedina žrtva komunističkoga režima jer je znao da je bilo mnogo žrtava po »Lepoglavama«, »Gradiskama« i »Golim otocima«, od kojih nije htio biti drukčiji, poput prvoga mučenika Gospodina Isusa, koji se nije štedio ni bježao, samo da ostane uz svoje stado.

O nadbiskupu Stepincu kao »čovjeku književnosti i kulture« govorio je predsjednik Društva hrvatskih književnika Božidar Petrač, podsjetivši na sjednicu Kola hrvatskih književnika g. 1935. na kojoj je utemeljeno Naklano poduzeće »Marulić«, kojemu je nadbiskup dao punu potporu.

Dr. Stipe Botica s Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Zagrebu analizirao je »Dnevnik - Život u Krašiću zaslužjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca« krašičkoga župnika Josipa Vranekovića, koji kronološki prati Stepinčevu zatočeništvo u Krašiću, u kojem izranja iznimno čvrst lik, duboke vjere i pouzdanja, odanoga plemenitoj ideji. Na kraju je zaključio da »Sveta Stolica ne smije slušati nikoga i bez zadrške treba proglašiti bl. Alojzija Stepinca svetim«.

Zamjenik ravnateljice Hrvatskoga instituta za povijest dr. Gordan Ravančić govorio je o liku kardinala Stepinca u hrvatskoj povijesti, stavljajući naglasak na njegov život i djelovanje u skladu s biskupskim geslom »In te, Domine, speravi (U tebe se Gospodine pouzdajem)«.

Akademski je razgovor zaključio u ime organizatora zagrebačkoga KBF-a dekan dr. Tonči Matulić uputivši riječi zahvale svim sudionicima i domaćinima.

U glazbenom dijelu sudjelovalo je mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« KBF-a u Zagrebu pod ravnateljem Danijele Župančić i uz glasovirsku pratnju prof. Vesne Šepat Kutnar i Milana Hibšera. Program je vodio glumac Adam Končić, koji je čitao odломke iz Stepinčevih pisama i propovijedi.

Tomislav Vuković

Od pisma kardinala Kuharića do čudesnoga ozdravljenja

— U prigodnom obraćanju postulator kauze Alojzija Stepinca dr. Juraj Batelja prikazao je kronološki kanonski tijek postupka za proglašenje svetim kardinala Stepinca u pet cijelina.

Prvi korak bilo je pismo onodobnoga apostolskoga administratora Zagrebačke nadbiskupije Franje Kuharića, kojim je on 14. studenoga 1969. od Kongregacije za svete zatražio mišljenje o prikladnosti otvaranja takvoga postupka. Predstavio ga je rječima: »Bio je pravi branitelj vjere i prava Crkve, zaštitnik ljudskih prava svake osobe, zastupnik slobode svoga naroda. Za ta prava, za Isusa Krista, bio je spremam svaki čas umrijeti.« Usljedila je potpora i nuncijska u Beogradu Marija Cagne te prikupljanje spisa, dokumenata i literature. Kongregacija za svete odobrila je 4. prosinca 1980. da se može otvoriti u Rimu takav proces. Potom je slijedilo nekoliko sjednica Sudišta u Kongregaciji za proglašenje svetima i blaženima u Rimu, a potom u Zagrebu, ali je zbog poteškoća koje je prouzrokovala jugoslavenska policija postupak privremeno obustavljen u listopadu 1984. Nakon što je 4. listopada 1991. imenovan novi postulator dr. Batelja, proces je nastavljen u Hrvatskoj i Sloveniji. U međuvremenu je istraženo 126 arhiva, u domovini i inozemstvu, bilo crkvenih, bilo svjetovnih institucija. Prikupljeni su i dokumenti iz arhiva jugoslavenske Udbe, Komunističke partije Hrvatske i Jugoslavije, Vrhovnoga suda i Ministarstva unutarnjih poslova RH, arhiva Međunarodnoga Crvenoga križa u Ženevi, Tajnoga vatikanskog arhiva i drugih. U pripremi kanonskoga postupka za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca sakupljeno je više od 40 000 stranica dokumenata. Radi provjere ima li u njima štograd protivna vjeri i moralu nadbiskup Kuharić povjerio ih je stručnoj prosudbi 22 povjesničara, teologa i znanstvenika s Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu, Filozofskoga fakulteta u Zadru, Papinskoga sveučilišta Gregoriana u Rimu i Tajnoga vatikanskog arhiva. Saslušano je 88 svjedoka, a postulator je stupio u kontakt i zabilježio očitovanja nosilaca komunističkih vlasti, među kojima su bili Marko Belinić, Jakov Blažević, Josip Hrnčević, Ned Milunović, Josip Špiranec, dr. Franjo Tuđman i drugi. Vrijedi spo-

menuti i Josipa Manolića, koji je svoje svjedočanstvo, usmeno i pismeno, očitovao i na crkvenom sudištu. Posvjedočio je i ovo: »A što vi mislite, ako želite neko-ga osuditi da će te prikazati u pozitivnom svjetlu. Morate ga nabacati najcrnijim blatom.« Posljednja sjednica ispitivanja svjedoka održana je u Zagrebu 17. veljače 1993.

O dobroti koju je nadbiskup Stepinac iskazao srpskomu narodu htjeli su na »narodnom« судu komunističke Jugoslavije posvjedočiti pravoslavni svećenik i kasniji vladika Emilian iz Pakrac, sveučilišni profesori dr. Julije Budisavljević, dr. Branko Dragičić, dr. Negovetić, dr. Milutin Radetić i dr. Marko Vidaković. Nažalost, javni tužilac Jakov Blažević uspio je ishoditi da sud ne prihvati njihova očitovanja, što zahtijeva da bi se Vrhovni sud Republike Hrvatske doista trebao pozabaviti nasiljem koje je »narodnik« sud izvršio nad svjedocima i dokumentima u prilog Stepinčeve obrane.

S novim rezultatima o mučeništvu kardinala Stepinca sudište je sa sjednicama počelo u Zagrebu 29. svibnja 1995., a završilo 6. lipnja 1995. Dr. Batelja u nastavku je podsjetio da je bilo pokušaja da se Stepinca ubije za vrijeme šetnje u lepoglavskom zatvoru te da je on osobno razgovarao s čovjekom koji je u zatvoru nadbiskupu davao otrovne supstance.

Zavrsna sjednica biskupijskoga dijela kanonskoga postupka za proglašenje svetim kardinalu Stepinca održana je u srijedu 16. lipnja 1993. u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu, dekret o proglašenju blaženim potpisao je papa Ivan Pavao II. 3. srpnja 1998., a proglašio ga je blaženim u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. Nakon proglašenja Stepinca blaženim na njegov zagovor dogodila su se brojna čudesna uslišanja i ozdravljenja. Jedno čudesno ozdravljenje predočeno je Kongregaciji za svete, a Medicinski kolegij na sjednici održanoj 30. siječnja 2014. donio je zaključak da je to ozdravljenje s medicinske strane neprotumačivo.

Dana 3. lipnja 2014. zasjedala je Teološka komisija koja je o spomenutom čudu jednoglasno donijela odluku da se to čudesno ozdravljenje dogodilo na za-govor bl. Stepinca. ■